

Jerzy Helle (ur. 04.01.1928 roku w Poznaniu).

Od 1947 roku twórca ruchu tanecznego na terenie Wielkopolski, uczeń prof. Mariana Wieczystego, nauczyciel tańca, choreograf, wykładowca w Państwowej Szkole Baletowej w Poznaniu, założyciel i trener poznańskich klubów tańca, sędzia międzynarodowy, działacz społeczny, wieloletni Prezes Okręgu Wielkopolskiego PTT, Członek Honorowy Polskiego Towarzystwa Tanecznego.

Początki taneczne

Jerzy Helle tańcem towarzyskim zainteresował się już w przedwojennym harcerstwie, ale synowi poznańskiego sędziego nie wypadało przyszłości wiązać z tańcem. W czasie drugiej wojny światowej, jako młody chłopak, został wywieziony do Niemiec na roboty. To tam właśnie, pod koniec wojny, spotkał się z Amerykanami, od których nauczył się stepowania.

W 1945 roku trafił do szkoły średniej, a później na kurs tańca do Prywatnej Szkoły Tańca Ignacego Szczurka znajdującej się w Poznaniu przy ul. Zeylanda (dawniej ul. Przecznicza).

U Szczurków, po śmierci męża, szkołę prowadziła żona Maria, J.Helle dorabiał sobie na studenckie potrzeby pracą asystenta na zajęciach grupowych i indywidualnych. Tam poprowadził swój pierwszy kurs tańca, jako samodzielny nauczyciel. Już w 1947 roku miał uprawnienia do nauczania tańca towarzyskiego i od tej chwili należy liczyć jego związek z ruchem tanecznym.

Sportowiec

Był bardzo sprawny fizycznie, przepowiadano mu karierę akrobata. Akrobatą nie został, ale jako zawodnik przez 12 lat grał w kilku ligowych drużynach siatkówki. Był również sędzią siatkówki i brydża sportowego. Zdobył tytuł Wicemistrza Okręgu Poznańskiego w brydżu sportowym parami.

Był także finalistą Okręgowych Mistrzostw Szachowych.

Magister Prawa

Równoległe z tańcem, zgodnie z wolą ojca, studiował prawo na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie uzyskał tytuł magistra prawa.

Nigdy w tym zawodzie nie pracował, ale dawny kontakt z kodeksami i przepisami prawa przydał mu się później, kiedy przez 12 lat był ławnikiem w VI Wydziale Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Po ukończeniu studiów nie zgłosił się jednak do sądu, ale do ... Opery Poznańskiej.

Tancerz zawodowy i choreograf

Przez 12 lat pracował jako tancerz zawodowy. Najpierw przez 4 lata w Operze Poznańskiej, gdzie tańczył m.in. w „Legendzie Bałtyku”, „Baronie Cygańskim”, „Panu Twardowskim” i „Śpiącej Królowie”, a potem w Państwowej Operetce w Poznaniu, gdzie był pierwszym solistą, choreografem, a także kierownikiem baletu. Specjalizował się w tańcach charakterystyczno-jazzowych. Tańczył z „Balu w Savoyu”, „Księżniczce Czardasza”, „Krainie Uśmiechu”, „Zemście Nietoperza” i „Wesołej Wdówece”.

J.Helle był także choreografem w Teatrze Muzycznym w Poznaniu i Teatrze Rewia oraz okazjonalnie w innych teatrach poznańskich: Teatrze Polskim, Teatrze Nowym i Teatrze Ósmego Dnia. Był członkiem Stowarzyszenia Polskich Artystów Teatru i Filmu.

W Telewizji Poznańskiej ze Stefanem Mroczkowskim współpracował przy „Alfabecie Rozrywki”, a z Anną Przewoźniak, swoją wieloletnią asystentką na polu tańca towarzyskiego, przy realizacji telewizyjnych lekcji tańca.

Taniec towarzyski

Pomimo prób i wieczornych spektakli w teatrze, znajdował czas na prowadzenie kursów tańca towarzyskiego. Przygotowanie instruktorki miał dobre, bo w początku lat 50-tych odbył szkolenie prowadzone przez prof. Mariana Wieczystego - twórcy ruchu tańca towarzyskiego w Polsce. W następnych latach ukończył u mistrza Wieczystego pięcioletnią Akademię Tańca Towarzyskiego w Płocku.

Tańca towarzyskiego uczył się także u nauczycieli angielskich, niemieckich i norweskich.

Przez cały okres swej pracy zawodowej J.Helle zajmował się popularyzacją tańca, prowadząc na szeroką skalę kursy tańca towarzyskiego w domach kultury, świetlicach, szkołach, uczelniach, jednostkach wojskowych. Był twórcą i założycielem wielu zespołów tanecznych oraz klubów tańca na terenie Poznania i województwa wielkopolskiego.

W 1962 roku założył Klub Tańca Towarzyskiego w Pałacu Kultury w Poznaniu. Tam przez 12 lat prowadził Pracownię Tańca Towarzyskiego (pary turniejowe, zespół tańca współczesnego oraz kursy tańca).

Od roku 1972 był wieloletni trenerem w Klubie Tańca „Blues” przy Domu Kultury „Na Skarpie”.

W tym czasie przez parkiet przewija się kilkanaście tysięcy uczestników kursów oraz kilkuset par turniejowych. Oryginalnym jego pomysłem była nauka tańca dzieci głuchoniemych.

W ciągu tych i następnych lat prowadził również kluby tańca towarzyskiego:

- przy Politechnice Poznańskiej („Agora”)
- w Domu Wojsk Lotniczych („Ikar”)
- w Domach Kultury: Kolejjarza, Tramwajarza, Milicji Obywatelskiej oraz w kilku poznańskich szkołach.

Uczył pierwszych kroków na parkiecie i tworzył załączki ruchu tanecznego w Młodzieżowym Domu Kultury w Lesznie, w Domu Kultury w Głogowie, Chodzieży, Pile, Gnieźnie, Wrześni, Środzie Wlkp. i Kostrzynie.

Wyszkolił duże rzesze miłośników tańca i przyszłych nauczycieli tańca, nie tylko towarzyskiego. Sporo jego uczniów zostało nauczycielami tańca i prowadzi swoje szkoły.

Poznańska Szkoła Baletowa

Pracując w Pałacu Kultury nawiązał kontakty ze Szkołą Baletową, której uczniowie tańczyli z nim na scenie Operetki. Ówczesna dyrektorka - Olga Sławska-Lipczyńska widząc powołanie J.Helle do pracy pedagogicznej, zaproponowała mu etat nauczyciela.

Kiedy zażądano od niego uprawnień pedagogicznych, ukończył eksternistycznie Wydział Pedagogiczny Państwowej Szkoły Baletowej w Warszawie. Mając dyplom „pedagog-tancerz” zaczął nauczać tańca klasycznego, charakterystycznego i jazzowego.

Przez 30 lat Poznańska Szkoła Baletową była jego pasją. Opracowywał dla niej programy nauki i układy choreograficzne. Uczył takie gwiazdy baletu, jak: Emil Wesołowski, Jacek Solecki i Danuta Kisielówna.

J.Helle zainicjował powstanie Wydziału Estradowego w Poznańskiej Szkole Baletowej, gdzie 10 lat prowadził zajęcia z różnych form tanecznych: tańca towarzyskiego, charakterystycznego, klasycznego, ludowego, jazzu, modern i stepowania. Wiedzę i umiejętności w tym ostatnim gatunku doskonalił m.in. u Cornela Lyonsa w Berlinie.

W trakcie pracy w szkole baletowej opracował wiele choreografii, które na lata wpisały się w historię tej szkoły, jak choćby „Taniec z szablami” Chaczaturiana, „Hopak” Musorpskiego, czy „Rynek” z baletu „Pan Twardowski” Różyckiego.

Szkoleniowiec i wykładowca

J.Helle ceniąc sobie niezależność, nie zdecydował się na powołanie swojej szkoły tańca, lecz poświęcił się konsultacjom w innych klubach tańca.

Był wielokrotnie wykładowcą na różnych seminariach i kursach tanecznych typu kształcącego i doskonalającego. Wykładał na 2-letnich i 3-letnich kursach kwalifikacyjnych dla instruktorów tańca - Studium Tańca w Pałacu Kultury w Poznaniu oraz Studium Kultury i Oświaty dla Dorosłych w Centrum Kultury „Zamek”.

Na ogólnopolskich szkoleniach dla nauczycieli i par tanecznych, prowadził zajęcia z zakresu tańca towarzyskiego i jazzu m.in.: w Jaworze, Płocku, Nowej Soli, Radomiu, Rzeszowie, Wrocławiu i Poznaniu.

W ciągu 50-ciu lat pracy zawodowej Jerzy Helle był także:

- pełnomocnikiem do spraw tańca i choreografii CRZZ na województwo poznańskie i zielonogórskie
- inspektorem ds. świetlic i domów kultury w Wydziale Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu
- przewodniczącym komisji weryfikacyjno-kwalifikacyjnej dla instruktorów tańca przy Wydziale Kultury Urzędu Miejskiego i Wojewódzkiego w Poznaniu.

Działacz taneczny

Jerzy Helle pełnił różne funkcje we władzach polskich organizacji tanecznych. Był m.in.:

a) w Federacji Stowarzyszeń i Klubów Tanecznych w Polsce (FSiKT):

- Skarbnikiem Zarządu Głównego (1981-1986)
- Prezesem Klubu Instruktora FSiKT
- Prezesem Klubu Sędziego FSiKT,

b) w Polskim Towarzystwie Tanecznym (PTT):

- Przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej PTT (1987-1990)
- Prezesem Zarządu Okręgu Wielkopolskiego PTT w Poznaniu (1986-2000),
- Honorowym Prezesem O/Wielkopolskiego PTT

c) w Polskim Zawodowym Stowarzyszeniu Tanecznym (PZST):

- członkiem władz PZST
- Przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej PZST

Sędzia I kategorii

J.Helle od 1961 r przez 53 lata był sędzią tanecznym na kilkuset turniejach w kraju i za granicą. Zasiadał w komisjach sędziowskich na imprezach międzynarodowych, Mistrzostwach Polski oraz na Mistrzostwach Europy Formacji Tanecznych. Swoją karierę sędziego międzynarodowego zakończył w dniu 12.04.2014 na turnieju „WIOSNA” w Suchym Lesie k/ Poznania.

Odnaczenia

W ciągu swojej 70-letniej działalności w polskim ruchu tanecznym w latach 1947-2017 Jerzy Helle został odznaczony:

- Złotą Odznaką FSiKT (1983) oraz dyplomami honorowymi,
- Złotą Odznaką PTT (1997) oraz dyplomami honorowymi,

oraz wyróżniony przez Walny Zjazd PTT tytułem - Członka Honorowego PTT (21.10.2000).

Nadaną mu również następujące odznaczenia państwowe:

- Złoty Krzyż Zasługi,
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski - za zasługi na polu tańca, kultury tanecznej, pracy wychowawczej i pedagogicznej.
- Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki - za pracę na rzecz rozwoju kultury tanecznej - dwukrotnie.

Za upowszechnianie kultury tanecznej, pracę wychowawczą i pedagogiczną odznaczony :

- Odznaką Honorową Miasta Poznania,
- Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego.

Jerzy Helle zmarł 22.09.2022 roku w Poznaniu. Był dla tancerzy i trenerów wzorem pedagoga o nienaganej elegancji, wysokiej kulturze bycia oraz wysublimowanym poczuciu humoru.

*Informacje o Jerzym Helle zebrali i zredagowali:
Anna Przewoźniak i Aleksander Skibiński
03.01.2024 r.*